

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egy évre — — 50 K. — f.
 Hat óra — — 25 K. — f.
 Három óra — — 13 K. — f.
 Egyes számok ára 1 korona.
 Magyarországra 63 K. — f.
 Egyébb külföldre 75 K. — f.

TELEFON: 98.

BARS

N. v. p. riad p. a. t. v Bratislava
 čís. 25448/III. a 1925.

HIRDETÉSEK:

□ centiméterenként — fillér.
 Nyílteri közlemények garmond soronként — fillér.
 Gyakori hirdető-k és a velünk összeköttetésben levő hird. irodák árendjében részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.
 Kéziratok vissza nem adatnak.

Alapította: **HOLLÓ SÁNDOR.**

Megjelenik:

Minden vasárnap reggel.

Szerkesztésért felelős: **A LAP KIADÓJA.**

A hirdetőket, előfizetőket s a reklám-
 cétokat a kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A lap kiadója: **NYITRAI ÉS TÁRSA.**

Az olcsóság vagy drágaság jelszava.

Évek óta azt halljuk, hogy olcsóságot kell csinálni. Viszont kislútt, hogy a legfontosabb termék rohamos olcsósága, t. i. a buzáé, annyira tönkreteszi a társadalmat, hogy most már mindazok, akik nem termelnek buzát, az olcsóság megakasztására szervezkednek.

A háboru, mint minden háboru, amióta a világ áll, természetesen drágaságot okozott. Hogy mekkora ez a drágaság, azt minden hónapban méri a világ egyik legtekintélyesebb közgazdasági folyóirata: a londoni The Economist. Itt egyrészt a nagykereskedelm árjai, azután pedig a kiskereskedelm piaci árjai vannak sorbaveve, a több fogyasztási cikkek indexbe (vagyis közös nevezőre) vannak szorítva, még pedig évek és országok szerint. Ebben az indexben benne vannak az összes országok. Most már az olcsóság és drágaság apály-dagály járásának ez a világtükre azt mutatja, hogy Angliában a nagykereskedelmi árak szerint ha 100 zal veszem fel az utolsó békeévet, az áremelkedés 1925-ben érte el a tetőpontját 159.1 jellezéssel (tehát 59.1 százalékos emelkedéssel), 1929 óta lassanként lemegy, hónapról-hónapra. A fogyasztót érdeklő kiskereskedelmi számok azt mutatják, ha 1914 júniusa, tehát a háboru megelőző hónap 100-zal vétetik, hogy a drágaság teteje 1925-ben 173 fokmérőhöz ér el Angliában s 1930 januárjától kezdve, amikor 164 volt novemberig lassanként 155-re csuszik le. És azóta a világpiacon az olcsóbbodás egyre tart, azonban ennek az olcsóbbodásnak eddig még, nagy általánosságban tekintve, senki sem vette hasznát.

Most már fordítsuk meg a kérdést. Hát láttuk-e hasznát mi magunk a drágulásnak? Kivéve az egyes meggazdagodókat, általában többek lettünk-e azáltal, hogy a háboru után, egészen 1925-ig vagy 1926-ig mindennek az ára fölment?

Ki kell mondanunk, hogy ennek a drágulásnak bizony általában nem volt haszna. Az igazság pedig az, hogyha egy országban sem drágulás, sem olcsóbbodás nem tud egészséges viszonyokat teremteni, ha ott sem a számapály, sem a számdagály nem boldogít, ha ott az index emelkedéséből és süllyedéséből is baj lesz, akkor ott nem az olcsóbbodás vagy a drágaság kérdése a fontos, hanem annak az országnak a gazdasági szervezetében

olyan ferdeség van, olyan eltorzulás, amelyet orthopedikus módon, a súlyoknak mechanikus fel és le-emelésével kijavítani nem lehet. Nálunk a hiba ott van, hogy az ország adminisztrációs és katonai terhei az ország arányaihoz mérten túlságosan nagyok. Egy egészséges országban mint Anglia vagy Franciaország a drágaság és az olcsóság is lehet szerencse. A drágaság jelentheti azt, hogy az alsó néposztályok standardja és költségei lehetősége emelkedik és ezt mindenki aki fölötte áll, tovább tudja adni, azért most nem üti be a fejét fixfizetési óriási állami és közszervezetbe, mely a hullámozás tovább terjedését megakasztja. Az olcsóbbodás is lehet szerencse, mert hiszen akármennyit is beszélünk, az élet: maga élet. Ez azt jelenti, hogy az élet célja mennél több embernek egészséges eltartása. A biológusok szerint egy egészséges felnőtt ember napi ellátásához szükséges, hogy az 2500—3600 kalória hőt szedjen be szervezetébe, foglalkozásának könnyebb vagy nehezebb volta szerint. Évek szerint ahhoz, hogy felnőt ember megéljen átlag napi 120 gramm fehérje, 90 gramm zsír és 330 gramm szénhidrát szükséges. Ahány milliószor az emberiség ezt az ellátást megtudja adni, annyi millió egészséges embert tud eltartani. Mennél kevésbé tudja ezt megoldani, annál inkább jön a nyomor, az éhség, és a válság. Az emberiség célja tehát az, hogy mennél könnyebben hozzáférhetővé tegye a mostani és jövőendő nemzedékek számára ezeknek a kellékeknek megszerzését, vagyis hogy végeredményében olcsóbbodást hozzon létre.

Ez egy egészséges országban megy is, de megakad ott, ahol nekékes és túlságos költséges a szervezet, nem az olcsóbbodási hullámot veszi át, hanem újabb és újabb surlódási felületet teremt, mint egy rosszúljáró gépezetben.

Ebből az következik, hogy mindaddig míg a társadalom különféle termelő és fogyasztó osztályai csak olcsóság és drágaság jelszavait vágják egymás fejébe, addig semmire se lehet menni, betegek maradunk és szervezetünk még jobban eltorzul. Az az ország mehet csak előre, mely először belső egyensúlyt teremt magának, vagyis oly gazdasági felépítést, mely egészségessé teszi az olcsóságot és a drágaságot egyaránt.

Veni Sancte.

A magyar gyermekek, féltve őrzött legdrágább kincseink elindultak ismét az új év megkezdésére és ehhez a munkához hívták segítségül ünnepélyesen a Szentlelk kegyelmét. — A magyar gyermek és ifju különösen rászorult erre a kegyelemre, isteni segédlelemre, mert az az ut, amelyre lép, tele van akadályal. Valamikor rózsákkal volt az behintve, hogy a nyiladozó gyermeki lélek csak gyönyörűséget találjon a tudás megszerzésénél, ma eltűntek a rózsák és csak tövisei maradtak meg a gyermek útjában.

A zsenge gyermeki lélek elvégzi alsó iskoláit anélkül, hogy hallana valamit nemzetéről, nem ismeri meg annak a múltját, hogy abból lelkesítést meríthet bizonytalan jövőjéhez. Az iskolák nyelve magyar ugyan, de a nyelv magában véve, szellem nélkül, csonka vértetést nyújt az élet harcaiban.

Súlyos feladat vár azokra, akik a lélekkel foglalkoznak, hogy azt megtartsák magyarnak.

Van — ha nem is elég — magyar iskola ahol egyes tanítók és tanárok elvégzik azt a kötelességet is, amelyet lelkiismeretük diktál nekik és a kezeikre bízott tanulóifjúságot megtanítják arra, hogy magyar maradjon az élet minden körülményei között. E mellett a szülőkre és a magyar társadalomra vár a feladat, hogy a magyar tanulóifjúsággal tudassa azokat a szent kötelességeket, amelyek a nemzethez való ragaszkodás erkölcsi parancsaiban vannak körülírva.

A falu magyarságának nem szabad letvennie nemzetének jellemvonásait, melyeket őseitől örökölt s amelyek — együtt alkotják a magyar nép lelkét. Iskolán kívül, a szülői nevelő háznál kell megtanítani a felnövő nemzedéket annak a nemzetnek a történetére, amelyhez tartozik s amelyet az iskolákban nem tanítanak. Nagy magyar királyaink, fejedelmek, szabadsághősök s neves magyar politikusaink épp oly fontosak a nemzet története szempontjából, mint híres költőink, tudósaink, feltalálók, zeneszerzők, akik a magyar nevet megbecsültté tették a világon.

A középiskola magyar tanulóinak tanárai már korán meg kell hogy magyarázzák, hogy itt mi nemzeti kisebbség vagyunk és hogy ennek a kisebbségnek jogai egyenlő módon érvényesülhessenek, a jövő nemzedék egyik legsebbe legnagyobb feladata.

Az egyetemi és főiskolai ifjúság, hogy érvényesülhessen, sokat tanuljon és főleg nyelveket sajátítson el. — A magyar mérnök, orvos, technikus stb. ha itt nem is találna meg érvényesülésének útját, — messzi idegenben is megélhet tudásával és szorgalmával, ha bírja a nyelvet s a magyar iparos és képzett kereskedő is elfoglalhatja helyét bátran az élet nagy versenyében.

De bárhová is dobja őket az élet kegyetlen akarat, sohase feledjék el, — hogy magyarok és igyekezzenek ennek a nemzetnek megbecsülést szerezni, jóhírnevét emelni.

Ezek a gondolatok támadnak bennünk az új iskolai év megnyitását jelentő Veni Sanctek felhangzásakor.

A falu problémája.

Részlet dr. Agyagássy Sándor garamvezekényi ref. lelkész előadásából, melyet a nagykövácsi ref. leánykonferencián „A falusi leány a gazdaságban” címen tartott.

Időt kell szakítanunk arra is, hogy az itt megjelent leányok figyelmét ráirányítsuk a gazdasági életre s vizsgáljuk azt, hogy mit tehet a falusi leány a gazdaságban általában s mit tehet speciál a mai fenyegetően komoly viszonyok között? De azért is kívánok a falusi leányokhoz szólni, mert tudom, hogy azt a városi, tanult leányok is megértik s levonják belőle a következtetéseket, melyek hasznossal gyümölcsözteszethetők.

A mai idők nagy megpróbáltatást rónak korunk embereire. Az inségnek, a nyomornak napról-napra újabb és újabb jelenségeit szemlélhetjük. Az a gazdasági süllyedés, mely immár három éve megkezdődött az ideai katasztrófálisan rossz termés következtében elérkezett oda, hogy a falu népének maholnap elfogy a kenyere. Tisztes gazdacsaládok asztalán megfogyatkozik a mindennapi kenyér, szerényebb anyagi helyzetű kicsiny gazdaságban az élet fenntartása a legnagyobb gond lesz. S a jó Isten a megmondhatója annak, hogy mi lesz azokkal a szánandó mezőgazdasági munkástömegekkel, kik az ideai eredménytelen aratás és munkaalkalom hiánya miatt teljesen kenyér nélkül maradtak. A nagy „Nincs” állig fegyverben jelenik meg a magyar faluban s csaknem minden ajtóra ráút kemény öklével. Bizony kedves leányok a jövő fölött komolyan gondolkodóba kell esni. Ne féljünk e, hogy a gyomor a legnagyobb zsarnok s éhség a leg hatalmasabb kísértő. Mindezeket csak azért szögeztem le, hogy ezzel a sötétnek látszó, de valójában a szomorú tényeken nyugodó alafestéssel is kidomborítsam annak szükségességét, hogy a gazdasági kérdésekkel foglalkozni ma nem divat, de a helyzetparancsolta emberi kötelesség. A magunk érdeke is kívánja, hogy tapogattva bár, de mégis keressük azokat az utakat, melyek fenmaradásunkat elősegítik s a nyomor és inség ellen sikerrel kecsegtetően vehetjük magunkat a gazdasági élet nagy küzdelmébe.

ÖREG BARÁTOM.

Írta: KARAFIÁTH M. dr.

Bizalmas, jó barátom volt, pedig már túl volt az élet bohó évein mikor megismerkedtünk. Korára nézve atyám lehetett volna, mert mikor én születtem, ő akkor kezdte pályafutását mint fiatal piarista tanár.

Huszonhárom év korkülönbségnek ellenére ismeretségünk még barátsággá fejlődött. Engem az öregúr érzésében gyermekes kedélye és puritán jellege vonzott. Valami ösztönöszerű megérzés felismertette velem a rideg, sokaknak talán félszegnek is tetsző külső alatt rejlő tiszta, jó szívet. Olyannak ismertem meg aztán később, aminőnek Kersék János az emlékére írt, meghatóan szép költeményében mondta:

Egyszerű, komor pap volt az én tanárom
Komoly volt az arca, hideg, szigorú,
De mikor szólt hozzánk, a sötét taláron
Acsillant a szíve, oszlott a boru.*

Mikor megismerkedtem vele, nagy szükségem volt olyan barátságra, ami yennek az övé bizonyult. Lelkivilágom áprilias éltém akkor. Napsugár és boru, szélcsend és vihar, csüggedés és remény között: hánykodott a lelkem. Az öreg piarista volt akkor megértő, vigasztaló támaszom. Az egyszerű szerzetes másnak rideg lakása volt menhelyemmé, ahol a vihar elől meghúttam magam.

Öreg barátom, amióta 30 éves tanárkodás után 1889-ben nyugdíjba ment, maga takarította két szobácskáját, maga kefélte a folyosóra a parkettapadlót, melyet a saját költségén rakatott, hogy a padlóurólást mellőzhesse.

Nekem a pedánsan tiszta, egyszerű kis lakás nem volt rideg, nekem öreg barátom szíve melege tette azt meghittá.

Ennek a szívnek a nyugalmát nem zavarták költői hajlamok, a fantázia játszi kedve. De azért a lelke fogékony volt a szép

Azt mondhatnák sokan, hogy honnan veszem magamnak a bátorságot, hogy éppen erről a témáról tartsak előadást. Mondják bizonyára azt is, hogy több közvetlenséggel és nagyobb átérzéssel boncolgathatta volna ezt a kérdést a konferenciának valamelyik nótája, aki benne él a nő, esetleg a falusi leány értelmi és akaratú életében s így a nő nagy gyakorlati érzékével, mely a férfitől valóban felülmúlja, hozhatta volna előadásában a maga subjektív világát is. Erre is mód és lehetőség van. A hozzászólások során az itt megjelent s a falu, a magyar falu éniakarását látó, vívódásait szánó, élet-megmaradását óhajtó s a gazdasági haladását szíven viselő nők kiegészíthetik s kérem is, hogy egészítsék ki az én tapogatózó fejtegetéseimet.

Testvérek! Én előadásomhoz az anyagot a faluról hozom. Előadásomhoz a készséget mérhetetlen faluszeretetemből meritem, mely szinte fanatikusává tesz a faluproblémának. Hiszen ott élek a falu s nyitott szemmel szeretem nézni a falut. Kutatom azt is, amit csak nagyon figyelve lehet meglátni s ami csak a lelkek feszültségi fokából ítélhető meg.

Tagadhatatlan ugyebár kedves leánytestvérek, hogy korunkban az ember szükségletei nagyon megszapordtak, igényei kiszélesedtek. Ezen felokozódott szükségleteket csak úgy képes az ember kielégíteni, ha folyton fokozni tudja az arra szolgáló fedezetét is. Ma nagyobb az igényünk mint volt a mi elődeinknek csak ezelőtti negyven esztendővel. Nézzük csak meg építkezéseinket, házainkat, azok berendezését, házuk környezetét, utmentében elhúzó járókeréseinket, vegyük szemügyre öltözködésünket, drága ruhadarabjainkat, csillogó ékszereinket, személyes használatra szánt apró-cseprő dolgainkat, figyeljük meg szórakozási, utazási vágyainkat, kedvteléseinket s kritikán felülről tény gyánát fogjuk elfogadni azt a megállapítást, hogy bizony életszínvonalunkban sokat emelkedtünk s valószínű, hogy nagyanyaink még álmaikban se merték megközelíteni azt a nivót, amit mi elértünk. Távolság áll tőlem, hogy mindezekért kárhözvitást dörmögjek az emberiségre. Én nem tartozom azon konzervatív lelkek közé, kik minden újítástól idegenkednek s az életnivó természetes eme-

liránt, különösen az iránt, amelyet az ókori klasszikusoknál talált. Horatiusért rajongott, mindig o'vasta, majdnem könnyéül tudta. A költő műveinek egy kis, 16-od rétv példányát mindig magával hordta, hosszú papos kabátja zsebében.

Életbölcsejét a római klasszikusokból merítette. Ez aztán éppen ezért nem vágott össze korrupciónak induló kora világlétfogásával. Ez az életbölcseiség idővel annyira vérévé vált, hogy megutáltatta vele az embereket, akik az óvtól lényegesen elütő világnézetüket fitogtattva hirdették.

Ez az ellentét hívta ki és fokozta szigorát, melyet mindenkin szemben kímélet nélkül gyakorolt. Miután azonban első sorban önmagán gyakorolta, jogosan lehetett mások erkölcsbirája. Ez a bírások persze sok ellenséget szerzett neki, különösen rendtársai között, akiket — ha megelégedtek arról, amivel tanári állásuk s a reverdájuk dekoratív tartoztak — keményen megleckéztettek sőt meg is vetett.

Szerény, de őnrizetes szerzetes volt, hivalkodástól ment és mégis az emberek megítélésében, társadalmi köre megválasztásában előkelő. Bejáró csak kevés családnál volt, de ez a város értelmiségének színeivához tartozott. Azza, hogy nem bárkivel cimborászott, megbecsülte önmagát és társadalmi állását. Elve szerint a tanárnak a társadalmi érintkezésben mindig magasabb műveltségi légkörbe kell törekednie.

Ötötöt s nevelő minőségéről ellentétes vélemények keringtek. Annyi bizonyos, hogy akik mint tanítványai vasótsággal, hanyagsággal és macacs viselkedéssel rászolgáltak, azok csak a komor tanár szigorát érezték, azok őt durvának, igazságtalannak mondták. A szorgalmas és törekvő, jóvelkedésűek azonban mindenkor jóindulatú pártfogót találtak benne. Ezekről nem sajnálta a fard-

lését is, mint a faj életét veszélyeztető bűnös félszkelődést bírálják el. Én tiszta meggyőződéssel hirdetem, hogy az embernek törekedni kell életszínvonalának emelésére, de nyomatékosan kijelentem, hogy ezen törekvésben az arany középut soha nem tévesztendő szem elől. Csak azon mértékben tartom megengedettnek igényeink kiszélesítését, amely mértékben fokozni tudjuk jövedelmünket is. A közmondás azt mondja: „addig nyújtózkodj, míg a takaród ér”, aki ezt figyelmen kívül hagyja, az keményen fog erre ráfizetni. Az élet semmi erőszakot meg nem tűr s ami nem természetes, az csak vesztélyt hozhat az emberre. Van egy szövetkezeti aranymondás: „ha több a kiadás, mint a jövedelem, kész a veszedelem”, ez azt jelenti, hogy ha valamelyik szövetkezetben a vezetőség ezt figyelmen kívül hagyja, az gondatlanul, könnyelműen, vagy bűnös számdékkal a szövetkezet megbuktatását segíti elő. Ennek az aranymondásnak igazsága áll az egyes családok és háztartások gazdálkodására is. Amely házban többet költenek, mint azt a ház jövedelme megengedné, az a ház lassan, de biztosan el fog pusztulni. Tehát kötelességünk igényeink és jövedelmünk között a kellő határvonalat megtartani. A városi leányok úgy próbálják igényeiket biztosítani, hogy jövedelmét jelentő életpályának keresnek elhelyezkedést s ezúton fokozzák a ház jövedelmét. A nőknek a kereseti pályákra való ösztönését az a tény, hogy személyes szükségletüket ellássák, igényeiket kielégítsék, nagyobb mértékben segítette elő, mint az, hogy ez által kenyérkeresők, illetve családeleltartókká váljanak.

A falusi leányoknál ez a jövedelemfokozási mód nem áll, legalább is nem oly mértékben rendelkezésre, mint a városi leányok esetében. Pedig az igények a falusi leányoknál is megnöttek. Itt tehát más út ragadandó meg a jövedelemfokozásra.

A csak munkából, kizárólag másnak végzett munkából élő, tehát „nincs”-es szülők leánygyermekéi különböző szolgálatok vállalásával s ha alkalom és mód van rá, napszám és alkalmi munkák vállalásával úgy próbálják fokozni a család jövedelmét, hogy az eltartásuk a családfőnek gondot ne okozzon.

ságot, a leckeórán kívül is foglalkozott velük, ezek a jó emlékek magukkal vitték az életbe, hálásan emlegették őt.

Kersék Jánost, a későbbi költőt is tanította, nagyon kedvelte és sokban segítette. Kersék szegény lévai iparos fia volt, ő szegény bazini földműves. Kersék szorgalmas, törekvő fiú volt, miként ő is valamikor ilyen korban. Ő korán került a piarista konviktusba s ezáltal nem esett szüleinek terhére; a János fiú leckeáddal könnyítette meg özevgy édesanyjának a kenyérkeresést. Ez a párhuzam megszerezte a szegény kalvinista fiúnak komor tanára, a katolikus szerzetes jóindulatát. Ezt a jó indulatot a költő Kersék János sohasem felejtette el és halálját meghatóan róttá le „Az én tanárom” c. szép költeményével, melyet öreg tanára halálára írt.

Öreg barátom családi neve Gustafik volt. De az a szemem, mely a magyar kegyesrendben a Világos utáni elnyomatás éveiben meggyökeresedett, a bazini szlovák fiút is magával ragadta. Lélekben magyarrá lett, névszerűen is az akart lenni, hát elhagyta neve végső betűjét és lett belőle Gusztafi Endre.

Huszonhárom éves korában lépett a katedrara, melyen harminc éven keresztül hű kötelesség teljesítéssel működött.

Az a kormány helyreállítása után a középiskolai tanárképzést új törvénnyel szabályozták. Öreg barátom akkor már husz évig tanárkodott, reá tehát az új intézkedés nem vonatkozott s ő mégis neki ment a vizsgának és megszerelte az új tanári oklevelet. Rendtársainak ez nem tetszett. Azzal gyanusították, hogy különb akart lenni náluk és felkapaszkodni az uborkafára.

Becsúvágnak ez a kielégítés tehát csak szaporította a rendben rosszakaró számát. Így történt aztán, hogy a rendnél sok mélt-

A némi földdel rendelkező törpebirtokos leánygyermek, ha otthon az ő munkaerejére feltétlen szükség nincs, helyesen jár el akkor, ha követi a teljesén vagyontalan szülők leányainak példáját a szolgálatvállalással és napszámossággal, — bár ma ez utóbbi alig képzelhető — legalább annyit behajt a családba, ami az ő eltartására elegendő, hogy az amugy is nagy gonddal terhelt családfőnek az ő eltartása anyagi gondot ne okozzon.

A 15—20 holdon felüli gazdaságok leánygyermekének helyzete adva van. Az ő munkaerejükre a saját gazdaságukban a legtöbb esetben szükség van, különösen a mi garramenti vidékünkön, ahol — fájó — kevés a családokban a gyermek. Ezek a leányok tehát kényszerítve vannak a család körében maradni s a naponként felmerülő gazdasági munkákban a családító segítségére lenni. Ezeknek a munkáknak a körét megszabni lehetetlen. Megszabja ezt maga ez a foglalkozási ág, a különböző évszakok s az, hogy vidékenként mit termel a gazdaság. Az ilyen gazdaságoknak ajánlhatom, hogy termeljenek több kendert, ami ugyszólván egész éven át, tehát a téli hónapokban is lehetőséget nyújt a női munkára. Itt ne legyen az a kifogás, hogy textilüzökségletünket a boltból oly olcsón tudjuk beszerezni, hogy azok házi előállításával bibelődni nem fizetődik ki. Leányok! Dolgozni mindig kifizetődik, mert a munkának nemcsak gazdasági, de erkölcsi jelentősége is van. A munka anyagi életünk bázisa és erkölcsi fenmaradásunk és tökéletesedésünk eszköze. Különböző azt sem lehet állítani, hogy nem fizetődik ki, legfeljebb ez az állítás azt bizonyítja, hogy nem tudunk számítani, vagy nem akarunk dolgozni. Legyen szabad erre csak egy példát felhoznom. Tudnivaló, hogy Erdélyben a házi szövés munkája nagyon kedvelt foglalkozás. Erdély asszonyai és leányai ezt a munkát oly művészi nivóra emelték, hogy a házi szövészek a háznak minden szükségletét ellátja. Ez adja az összes alsó s a nyári férfi-, olykor a női felsőruhát is. Ez látja el az egész házat ágyneművel, nagyon szép ágy-és asztalterítőké, szép kikézmunkázott dísz-tárgyakkal, értékesen értékesebb háztartásokkal. Még a legelőkelőbb városi háztartásoknak is disze a háziszöttek függöny és terítő.

Az ember úgy érzi, hogy még a lelki köre is más az ilyen háznak. Itt látja az ember a munka anyagi haszna mellett megbecsülni annak erkölcsi értékét is. De megsgom itt a falusi tanító-és paplányoknak azt is, hogy bizony az erdélyi tanító-és paplakásokban téli estéken vigan pereg az orsó s egész tavaszon át csattog a szövőszék. Azokban a házakban a rádiót a guzsaly, vagy ha úgy jobban megértitek a rocka helyettesíti s azt szokták ott mondani, hogy a falusi paplányoknak a szövőszék a zongorája. (Szóni, fonn nagyon szépen lehet a rádió mellett is! Hiszen a régi fonókban is folyt a mese meg a nóta. A szerk.) Ezek mellett is születnek nóták s a munka zaját a paplányok sokszor oly kedves nótája kíséri, hogy olyanok még a híres és modern fekete zongorákban sincsenek. Tudjátok mit eredményez ez? Azt, hogy sokkal mostohább földet, melyekből az egyes emberre kevesebb esik, mint erre mifelénk, kedvezőtenebb időjárás mellett 10—15 holdas birtok 8—10 tagú családot tud eltartani, nevelni, sokszor taníttatni s kisjöveldelmű paróchiának és tanítólakoknak nem ritka a 8—10 gyermek, kiket a szülők nemcsak el tudnak tartani, de ki is tudnak taníttatni. En ennek titkát abban látom, hogy ott megbecsülik a munkát, szeretik a munkát, kevés haszonnal beérik is ha csak egy fillérvnyi hasznót elérhetnek, nem mondják, hogy nem érdemes azzal vesződni. Azt tartják, hogy jobb a sűrű garas, mint a ritka forint. Így ők mindig dolgoznak, mert életük legnagyobb kiváltságának azt tartják, hogy dolgozhatnak. Falusi leányok! Tegyetek ezzel egy próbát. Termességek az apai földön egyelőre kisebb mennyiségben kendert s végeztek annak minden munkáját azon tudatban, hogy életünk legnagyobb kiváltsága az, hogy öntudatosan dolgozhatunk. Az általatok végzett munka produktumai nagyon sok szükségesség dolgaitokat fogják ellátni s a föltséget eladva, még pénzelhettek is a munkáitokból. Megjegyzem, hogy ezt a munkát rendes munkakörötöben is megtudjátok tenni s így szaporítani tudjátok az család jövedelmét. Ti önálló foglalkozási ágra nem gondolhattok, de arra igen, hogy oly munkát végeztek, mely mint gazdaságotok mellékterméke hasznosítható lehet.

(Folyt. köv.)

SCHUBERT TÓDOR MEGTISZTELÉSE.

A Kolozsvárott megjelenő Ellenzék című napilap írja az alábbi cikket, abból az alkalomból, hogy Schubert Tódort „a testvériség nemes levele”-vel tisztelték meg.

A művészet önkénytelen támogatása, még inkább lelkes terjesztése már egészen kivészőfélben. Az emberek áthozták az új romlandóságba egy borzasztó messzinek látszó időszakból a tarthatatlan tudatot, — mely csak a szerencsések szigetén jogosult, — hogy a művészet önmagában is céljához ér. Ami művészeti és így irodalmi érték, minden közvetett eszköz nélkül megtalálható közönségét és megszerzi materiális lehetőségeit. Elmúlt már végelesen az első kor, mikor a művészet önmagát tartotta el, lezajlott a második is, mikor lelkes támogatás egyengette simára utját. A művészet szuverén lett: látogat és vizionozzák látogatását. Epp úgy van politikája, mint közgazdasága. Egy független állam az államokban s egy láthatatlan szövetség a világtársadalomban. De a sors legutóbb módosított ez állapotot: a háború és béke a népek, országok, társadalmi rétegek, művészetek eddigi egyensúlyát fölbillentette. A kisebbségi művelődés, mint a leggyöztöttek is lelkes emberek propagatív támogatására szorul megint, vagy a közjelenben fog rászorulni. Közösségi materializmus éppen úgy nem tördök vele, mint a kollektív eszményiség sem. Csak az egyesek realizmusára és személyiségük lelkesítésére lehet számítani. Szorélyosan jelentkeznek is mécenások s föl-fölbukkan néhány önkéntelenül lelkesedő propagatív természet munkája. Sajnos, fehér holló módján: csak olykor. Pedig a kisebbségi nehézségekbe jutott magyar művelődésnek nemcsak az okos önzetlenséggel áldozati adóra hajlamosak ez-reidre, hanem a műpártolók és toborzók „schwarm”-jaira is égető szüksége van. Ha valaki már akad, akkor a régi mértékű s a régi módtól eltérően kell megjutalmazni. A horatiusi hízelgés s a renaissance panegyris helyett az általánosabb kifejezés eszközeivel. De tüntető formában, mert munkájuk is flottatüntetésnek látszik az elzárt kikötők ellen.

tányos kívánságát rendszeresen elgáncsolták, ami nagyon elkeserítette a rend irányában. Ez volt az oka, hogy — amint tanárkodása harmincadik évét betöltötte, — nyugdíjaztatását követelte és nem tagított, míg élt nem ért.

Végre tehát idejének szabad ura lett és megszabadult attól a sok bosszúságtól, melyet a tanulók és kártársai közül is sokan, hivatásában szerettek neki.

Az utóbbiakkal ezentul nem tördődött. Csak az ebédidőben került össze velük. Itt nem mertek az öregural összekapni, mert ha megharagították, kíméletlenül szemükrévetete a szennyesüke, melyet palástolói igyektek.

Ottthon olvasgatótt, a Treff kutyájával vagy a szelid kanáriájával mulatott, a dupla violáit gondozta, melyekre büszke volt, aztán ment sétálni. Bejárta a Kákát, Kálváriát, a Perc menti réteket. Késő délután a Kaszinóban nézett körül vagy az ismerős családokat látogatta meg. Itt sosem volt az ember terhére, mert ebben a faragatlannak látszó, egyszerű emberben, több finom érzék volt, mint sok etiket-lovagban: mindig tudta meddig nyujtsa a látogatását.

Napi teendőit őrend szerint végezte, melytől csak rendkívüli okból tért el.

Sétált télen is megetté, hó és fagyinak ellenére is. Ilyenkor szeretett a két kilométernyire fekvő lövődéhez kijárni. Ott topolyfák között van egy kis ér, ezen sikonkázott ki magának az öregur egy kis csuszkát, még ha vastagon takarta is a hó.

Nagy kedve telt ebben a gyermekes szórakozásban. A sikonkázás szegényes gyermekora egy derűs emlékét elevenítette fel benne. Hogy a városba erre járó falusiak mit gondoltak az öreg papbácsiról, aki tárt karjaival egyensúlyozva magát, hol guggolva egy lábón, hol egyenesen állva le s fel siklott

az éren, azzal nem tördődött. Bol'dogan, kipirult arccal tért vissza a városba s jöembereinek eldicsekedett vele milyen jó, hosszú csuszkája van.

Egészsége és vasszervezete tudatában néha olyat is tett, ami nem volt korának való. Így egy kánikulás napon, mindjárt ebéd után, fogadásból egy óra alatt elgyalogolt a kálnai garmhidig. S nem történt baja!

Ilyen, gyermekes bohóság, melyet a külföldben komoly férfi népe, szervezetében biza elkövetett, enyhítette külseje ridegségét. A lelki üdeségnek volt az a jele, melyet betegségétől soha meg nem zavart hosszú életében vég megöröztött.

Lekéből olykor, olykor felcsillámlott a kedélyesség egy-egy szikrája, mit csak meghiit körben tapasztalhattunk, például családomban. Megható volt itt, hogyan nyájkaszkodott, tréfálózott, bujcskázott ez a szögletes, esetlen mozdulatú, komoly öregur apró gyermekeimmel!

Másnak talán komikusnak tetszhetett, aki nem látta, milyen mosolygó meleg sugárzott ilyenkor az öregur kék szeméből az unjogó apróságokra, melyet ezek megéreztek, mellyel a zord képű bácsi a kis szívüket meghódította.

Bizony, bármint nevelték is sokan öreg barátom gyöngéit, bármennyire mondták is őt durva, szivetlennek azok, akik mint tanítványai valamikor érezték igazságos szigorát: öreg barátomnak volt szíve s maga tökéletesebb, mint sokan, akik a saját „jó szívük”-kel kérkedtek.

Mert, aki a virágot és állatot szereti, annak van szíve, hát még annak, aki a gyermeket kedveli! Jól ismerte őt Kersék, aki ezt mondta róla:

„Mikor közénk állott, mint egy ósz apostol,
Látuk igazán, mit szíve rejtget:
Rózsából van fonva kezében az ostor,
S hogy kettőt szeret: az Istent s gyermeket.”

Volt egy kutyája, nagyon szerette, de el kellett tőle válnia. Amde kinek adja? Evá, ahol majd jól bának vele? Eppen itt járt látogatásban a podolini rendház főnöke, kiről tudta, hogy nagy kutyakedvelő. Az előállta és magával vitte Treffet. Amde annyira megszerette volt ezt a kutyát, hogy rákövetkező nyáron Podolinba utazott, megnézni, jóhelyre került-e a kedvence.

Öreg barátomnak, sok hasonló esetét mondhatnám el, amely rácafolna azokra, akik őt durva lelkűnek mondták. De rájuk cáfol az a sok szegény is, akivel a módjának megfelelően jött tet.

Harmincéves tanárkodása alatt, józan és takarékos élete mellett, szegény piaristának elég szép kis vagyont gyűjtött. Ezzel okosan élt. Évi költségvetést csinált magának, amelyhez szigorúan alkalmazkodott.

Mindennapi életére keveset költött. Kocsimába nem járt, a dohányszásban mértéket tartott, ruháit kímélte. De szegény övezgy nővérét és ennek gyermekeit nagylelkűen támogatta. A kamatok ezenfelül megmaradt részén évenként nagyobb külföldi utat tett.

Bejárta a művelt Európa majdnem minden országát és nevezeteseb városát. Előzően, télen át forgatta az illető Budeckereket s mire nyáron ura kelt, már tudta, hol és mit kell megnéznie, miért nevezetes ez a hely, az a tárgy. Németül tudott és mint kitűnő latin — ez volt a szaktárgya — hamar tanulta meg az olasz, francia és spanyol nyelvet, úgy hogy maga igazodhatott el az idegen országban. Utí tapasztalatairól jegyzeteket készített. Ezeket otthon kibővítette s valahányszor elolvasta, mindig ujra gyönyörködött a látottak emlékében.

Ha jó kedve volt, utitápszalatait az ebédidőben elmondta fiatal rendtársainak, akik érdeklődéssel hallgatták. Egyszer azonban ily alkalommal egy kissé megréztették, amiért

Az Erdélyi Helikon és Szépművés Céh két év előtt plakettel tisztelte meg br. Bánffy Ferencet, a mécenást. Most gyönyörű disztributívummal Schubert Tódort, a lelkes propagálót.

Schubert Tódor? Erdélyben ismeretlen név. Mégis Erdély egy fényes darabja hold neki. A szolgálat bizonyára nemcsak szép, hanem... talán mondjuk így: önkénytelenebb és önzetlenebb, mintha egészen itt nálunk gyökeredzett volna. Kedves testvéri távol szép kéksége ködlik körülötte az este melegen átremegő csillagfény. Schubert Tódor bankigazgató Léván, aki nemcsak a szokványos módon, bankján keresztül és az igazgatósági „közjog jellegén” át kapcsolódik a közlethez, az irodalomhoz, hanem irodájában és otthon fölélmél a magyar ember, a kisebbségi ember s a jelzetlen ember kodifikálatlan kötelességére s cselekszik nemes indítékok belső parancsára. Schubert Tódor megtesz mindent, amit megtehet s úgy érzi, hogy az irodalom érdekeit önként fel kell karolnia. Hát magává teszi s úgy érzi, hogy a körzet, melybe bankja elnyúl, más tekintetben is, szellemeikben, erkölcsökben, lelkeikben is hatáskörébe tartozik. Lelesit, buzdit benne, szervezi a közömbösöket, az érdektelenekeket, akikhez el kell menni, hogy mozduljanak, mert nem mindenki mozdul meg magától élete vaspántjai között. A Kazinczy-egylet könyvkiadásait terjeszti, mert ez a szlovenszói magyarság egyik elsőrendű érdeke. De megtett minden más egyebet is, amit most tenni kell, most kevesebb a nyugalom és több a kötelesség. Mikor a pénzügy távoli kapacát vizsgálja, észreveszi a szomszéd Erdélyt s föl fogja, hogy irodalmának virágzása táplálékot, meleget, fényt gyararíthat a szűkebb otthonban. Schubert Tódor kihajlik és új tennivalót ragad meg vagy hajlandóságot fedez fel: előfizetője lesz a Helikonnak, a Szépművés Céhnek. Előbbre hevül és tovább megy: mind több, több, több ember bír rá „körzetében”, hogy hozzá hasonlóképp cselekedjék. Ezt a „körzetet” vezeti, közigazgatja, mint egy kis birodalmat, mint Erdély magyar szemléli fejedelmének egy új tartományát. Mint Erdély magyar szemléiségének tiszteltbeli főkonzulja, aki az anyagi dolgok jelentőségét is tudja. Nem gondol meg közsönetre sem, legkevesbé jutalomra. A közsönet és jutalom azonban magától megy hozzá

szívesen és forrón. Mert még néha s néhol van szép hangulat.

Most tudodott ki, hogy az Erdélyi Helikon, ezidei összejövételén Marosvécsen elhatározta, hogy Schubert Tódor ernyedetlen s termékeny támogatását, fáradsáttalan és lelkes munkáját disztributívummal viszonozza, Gyönyörű, lélekvidító határozat. Kivitele pedig művészi szépségektől duzzad. Reményik Sándor egy szép okiratot fogalmazott meg, Kós Károly régi betűikkel pergamentre rajzolta, díszesen illusztrálta, Rohonyi Antal gyönyörű kötésbe és tokba foglalta. Az írói stíl és iparművészet remeke. Született három művész munkájából és sokak akaratából. Mivelhogy a marosvécseni találkozó idei résztvevői írták alá. Az üdvözlő megtiszteltetés pedig így hangzik:

„A nagy magyar szótárszórás után immár hatodosztal gyűlnek össze Erdély magyar írói a marosvécsi várbán, szimbolikus sziklafészkében a szellemnek, mint utolsó összetartó erőnek és végső menedéknek.

Az egybegyűlt írók innen küldik üdvözlőket és e betűkbe mészett meleg hálajukat Léva városába, Léva városában Schubert Tódor urnak azért az önzetlen, testvéri magyar munkáért, amellyel ügyünket, az Erdélyi Helikon és az Erdélyi Szépművés Céh ügyét felkarolni szíves volt s ezzel nagyban hozzájárult a sokféle szakadt magyarság szellemi egységének megőrzéséhez. Legyen számára ez a pergament a testvériség nemes levele, amint annak érezzük mi is, mikor részére kiálltunk és mindnyájunk aláírásával megerősítjük.

Kelt Marosvécsen, 1931. július hó.

Br. Kemény János, Kós Károly, Reményik Sándor, Molter Károly, Lakatos Imre, Kádár Imre, Makkai Sándor, Tabery Géza, Kovács László, Dsida Jenő, Ligeti Ernő, Kacsó Sándor, Gr. Bánffy Miklós, R. Berde Mária.”

A posta nemokára elviszi Szlovenszók fenyvesei közé. Az egyik kisebbségi földdarabról a másik kisebbségi magyar földdarabra. Egyazon lélek sóhajátas egy másik sóhajához, egy lélek munkája másik munkájához. Könyvűt, melynek nincs távolsága. Meggyőződésünk, hogy Schubert Tódornak ez az album nagy örömet fog szerezni. Az elismerő szeretet igen jól esik. Meggyőződésünk, hogy „körzetének”

és az egész nagy szlovenszókói magyarságnak is jól fog esni. De az is jól esik, hogy annyianak jól fog esni. Ők is és mi is erősödünk általa. Sőt az emberiség érdeke is tisztul és gyarapszik vele. Amit az irodalomért tesznek s amit az irodalom cselekszik, a jószág és szépség nevében, az mindenkinek csak javára szolgál. Olyan, mint a kenyérsütés és a kenyér. Legédebb mint a, a legtisztább munka s a legzéesebb falat, amihez hozzátartozik a tisztá könyörgés. Föld és ég, ember és Isten találkozik néhány pillanatra.

Elvégre nagyon jó, hogy még van lehetőség a Schubert Tódorok jöttére s munkájára. S nem utolsó dolog, hogy van mód a Schubert Tódorok megtisztelésére. Van alkalom jóleső elgondolásokra is. Aki megtisztel, nem magát is tiszteli-e meg? A tisztelt, a tisztesség és tisztaság fogalmait nem egy gyökérről eredtek?

Különfelék.

— **A magyar nemzeti párt gyűlése a Garam völgyében.** A magyarság pártjai erőteljes akcióit fejtenek ki a súlyos gazdasági helyzet megjavítása érdekében és sorban keresik fel a katasztrófa által sújtott vidéket. Ma vasárnap a magyar nemzeti párt egész vezérkara, több törvényhozója felkeresi a Garamvölgyét, ahol ezen a napon öt népgyűlést tart a párt. Mindegyik gyűlés napirendjén a katasztrófális gazdasági helyzet megtárgyalása szerepel. A népgyűlések szónokai lesznek: Szent Ivány József pártvezér, Törkölly József dr. országos pártelnök és Holota János dr. nemzetgyűlési képviselő, Richter János és Fásy Kálmán szenátorok, továbbá Jaross Andor tartománygyűlési képviselő. A népgyűlések helyei: Léván a Vigadóban ma vasárnap d. e. fél 11 órakor, Vámosladyban délután fél 3 órakor, Károlykán délután 5 órakor, Zselizben délután fél 3 órakor és végül Nagysallóban délután öt órakor. A sorozatos népgyűléseket a Garamvölgyi magyarság a legnagyobb érdeklődéssel várja.

— **Megalakul a lévai inszégbizottság.** A városi hatóság csütörtökön átiratolt intézett a helybeli politikai pártokhoz, amelyben felhívja azokat, hogy a megalakítandó inszégbizottságba tagokat delegáljanak. Ez a pártközi bizottság, értesülésünk szerint, azután kiegyesztést fog nyerni a pártokon kívül állókkal s a lévai társadalmi és jótékony egyesületek delegáltjaival. Amint a politikai pártok bejelentik delegáltjaik neveit, a városi hatóság nyomban intézkedést fog tenni az egybehívás iránt és az inszégbizottság megalakítása érdekében. A város ellátatlanjai és inszégseinek téli segítyezésére nézve azután ez a bizottság fog javaslatokkal szolgálni. Más városok példájára itt is előtérben áll az inszégadó bevezetése a tehetősebb lakosoknál.

— **Geológiai tanulmányut Felsőbarsbad.** A nemzetközi geológiai kongresszus alkalmával a hét folyamán a kárpáti geológiai osztály Bars megye felsőorszón folytatott tanulmányutakat. Ötörmecke és Bartoslehota mellett a vulkanikus hegyekben.

— **Lic. Fizély Ödön megválasztása.** Lic. Fizély Ödön alsószelezesényi ág. evang. lelkész a somorjai egyház választotta meg lelkészévé, aki e hó végével foglalja el új állomáshelyét. A somorjai egyház választása kiváló férfura esett, aki mint az Evangélikus Ltp szerkesztője az egyházi életben jelentős szerepet tölt be.

— **Lévai szerzők estje.** F. hó 22-én este a Stránsky-szálló nagytermében az LTE kulturszakszervezete kulturárest rendez. Az est keretében a lévai fiatal szerzőgárda mutatja be szerzeményeit a közönségnek. A műsor prózából, zenészművekből és szavaltatból fog állani. A szerzői est iránt nagy az érdeklődés a lévai közönség körében. — (Bkd.)

nagyon megharagudott, de később maga is mosolygott rajta.

Egyik fiatal rendtársa ugyanis, akit különben tiszta jelleme, jó esze és mókái miatt kedvelt, aki azonban nagy kópé volt, egy izben azt kérdezte tőle, vajjon járt-e Ischlben is.

— Persze jártam — mondja az öreg ur és emelhesi milyen remek fűdőhely az, milyen isteni a vidéke stb. — A király is ott szokott nyaralni, akkor is ott volt, amikor én.

— Hát akkor látta-e a királyt is?

— Persze, hogy láttam! — válaszol az öregur.

— Hát a p'ebánia templom híres oltárképeit megnézte-e Gusztáfi ur?

— Persze megnéztem. Kuppelwiesernek a művei.

— De hát az „ischli klauzulát”? azt is látta-e?

— No, hogy ne láttam volna! Csak megnéztem, ha már ott jártam! — volt az öregur szinte méltatlankodó válasza.

De már akkor kitört a hallgatóság hatóság jökevé... Az öreg ur pillanatig megzavarodva nézett rájuk, még egyszerre rácszelt, hogy a beszéd hevében, nem figyelve nagy bakot lőtt, mellyel reaszolgált a fiatalok indokolt nagy jókedvére. Az ischli klauzula ugyanis nem valami vízdraszaszt zsilip, hanem az a megállapodás volt, mely 1898-ban Ischlben, Lukács László akkori pénzügyminiszter terve szerint, a király hozzájárulásával a magyar és osztrák delegáció között létrejött s azt tartalmazza, mi történjék ha a két delegáció a tizeves kiegyezési ciklus letevével nem tud megegyezni.

— Maga zsvány! — vágta oda vallatójának az öreg ur, felkelt s ott hagyta a társaságot.

Három napig nem nézett a bűnösre de aztán megbocsátott neki. Később megvallotta, hogy tulajdonképpen nem rossz tréfa volt.

— **Eljegyzés.** Bati *Berkó* Annát, báti *Barkó* István magyar kir. honvédezt. leányát — Holló Sándornak, a Bars alapítójának unokáját — eljegyezte Wilzer Béla miniszteri segédtitkár, Budapesten.

— **Eljegyzés.** *Simkó* Sári Levice és *Köves* Béla Rakospalota, jegyesek. (M. k. é. h.)

— **Eljegyzés.** *Móricz* Mariska Léva, *Rásky* József Ungvári jegyesek. (M. k. é. h.)

— **Gyászhir.** A régi lévai kereskedő-társadalom egyik közbecsülésben álló tagja, *Holzmann* Bódogné elváltanul, életének 67. évében Budapesten. Holzmann Bódogné a világháborúban két fiát vesztette el, az egyik ölést, a másik eltűnt. Mindég abban reménykedett, hogy az eltűnt fiát még egyszer viszontlátja. Életének ez a nagy reménye már nem teljesedhetett. Nyugodtán bekéhen a 67. évében Budapesten. Holzmann Bódogné a világháborúban két fiát vesztette el, az egyik ölést, a másik eltűnt. Mindég abban reménykedett, hogy az eltűnt fiát még egyszer viszontlátja. Életének ez a nagy reménye már nem teljesedhetett. Nyugodtán bekéhen a 67. évében Budapesten.

— **Vizihány miatt nehezen megy az utcák locsolása.** A tavaszi vízáradás alkalmával megrongálódott óbarsi garami gát jelenlegi javítása miatt a Percz vizét leeresztették, így a vizihány miatt a városi szennyvíz-vezeték elcsúszott, az akadályok merültek. Az uradalom szivességből ugyan kap a város valamelyes vizet, ez azonban nem teljesen elegendő, így f. hó 12-ig az utcák locsolása nem lesz kifogástalan.

— **Német tanfolyam kezdő részére.** Bíralkozni még lehet szerdán és pénteken este fél 9-kor az Iparos Olvasókörben (Hónvdy utca).

— **Tissaug példája Léván.** Övegy Sztanko Mártonné, ötven év körüli nő, pár év előtt Disznós mellett volt a férjének malme, ezután Lévára jöttek lakni, ahol a vasút mellett házat vettek, a Csepregi-utca 35. számú. Ebben a házban lakott övegy Sztanko Mártonné 17 éves Veron leányával, aki tudósbajn szenedett s egy év óta nyomja már a betegágyat. Sztanko Mártonné a napokban felkereste Mandelík Sarolta lévai szülésznt, akitől valamilyen mérget kért, hogy a másvilágra küldje vele beteg leányát és övegy Tárnay Lajosné, egy 72 éves öreg asszony, aki azért utójában, mert a házával fejeben holtig való lakással és ellátással tartozott neki, ezért szeretett volna már megszabadulni az öreg asszonytól s ezzel egyuttal a terhes kötelezettségtől. Valóban megdöbbentő az a bizalom, amellyel Mandelík Sarolta szülésznt felkereste s a mérget tőle kérte, mert hiszen a szülésznt feltétlen becsületességre nyílvánvaló és nem foglalkozik gyanus vagy büntetendő ügyekkel. A mérget 300 koronát ajánlott fel. Mandelík Saroltát az érdek, hogy a két emberéletet a rendőrség megmenthesse a házából, mert a szülésznt, áltátra Sztanko Mártonné borzalmas tervét, azt válaszolta neki, hogy jelenleg nincsen odahaza semmiféle mérge, hanem jöjjön el másnap reggel, addig majd készít számára mérget. Sztankóné megnyugodva elment, mire a szülésznt nyomában a rendőrség sietett, ahol jelentést tett a készülő bűntényről. Zádory Mihály rendőrbiztos igen ügyesen, erre kitanította Mandelík Saroltát, hogy mit kell tennie, hogy a rendőrségnek segítségére legyen a készülő bűntény megakadályozásában és felderítésében és a bűnös személy lepecsételésében, amit a szülésznt máris ügyesen kezdett meg azzal, hogy másnapra rendelte magához. Övegy Sztanko Mártonné másnap reggel pontosan be is állított a szülészntör, aki át is adott neki bizonyos porokat, amiért Sztankóné 250 koronát le is fizetett a szülészntnek, 50 koronával adós maradt, mert nem volt több pénze. Sztankóné a szülésznt porait ételbe keverve, be is adta a leányának és kíváncsian várta a hatást. A halál azonban nem következett be, ami igen megdöbbentette Sztankónét. Azt hitte, hogy a mérge majd később fog hatni. De mikor látta, hogy bizony az egyáltalán nem akarja elpusztítani, felkereste Mandelík Saroltát és nagy perlekedés közepette követelte tőle vissza a pénzt. A szülésznt „mérge” természetesen nem is hathatott, mert azt a rendőrség a Piek-féle drogériában maga vásárolta és adta át Mandelík Saroltának, hogy bizonyítékai kézzelfoghatók legyenek. Sztankóné készülő bűnténye mellett. Ez pedig már éppen elég volt, mire a lelketlen némbert a csendőrség letartóztatta. Kezdetben tagadni próbált, azonban a bizonyítékok súlya alatt

csakhamar megtört és bevallotta, hogy beteg leányát elakarta tenni láb alól, de azt tagadja, mintha Tárnayknét is elakarta volna emészteni. Sztankónét a lévai járásbírósnak adták át, ahonnan a komáromi ügyészség fogházába fogták kiszérni. Övegy Sztankóné férje mintegy öt év előtt hirtelen halálal mult ki, az utcan váratlanul összeesett és nyomban meghalt. Ki tudja, hogy a férje halála mögött is milyen borzalmas titok lapog? Mert rosszul éltek, a nő folyton szemrehányással illette férjét, hogy rosszul gazdálkodik. Ugyanis a disznói malom rosszul ment s itt vesztegei voltak.

— **Az Apolló mozgóban ma, vasárnap d. u. népelőadás!** A folyam kafoza, dráma 7 felvonásban. Este hangos színes film, szenzációs drámai képek. A vörös gallér. Egy fiatal rézbőrű harca a tradíció és civilizáció érdekében. A főszerepekben R. Dix és G. Belmont. Kedden este nagy cirкус dráma udjónags! Nagy Kató és Nik. Kolin a vezető szerepekben. Szerdán és csütörtökön A titokzatos hetes, nagyszabású dráma, háborus jelenetek! A főszerepekben G. O. Brien és L. Moran adják.

— **Az Orient kinóban ma, vasárnap d. u. két nagy népelőadás!** Fekete mustang (Az ördögi lo), kalandor film, főszereplő R. x, a csodaló. Ma vasárnap, hétfőn és kedden este két ember (Fehér barát), német beszélő és hangos film, magyar felirattal. A főszerepekben G. Fröhlich és Ch. Susa. A nagy-sztr film R. Voss híres regényéből készült. Megkapó felvételek! Kedden d. u. két népelőadás, Vasutvonal, dráma. Csütörtökön Győz az igazság! Dráma, a főszerepekben Mainard és Tarzan a csodaló.

Rónai Gyula újonnan átalakított és modern divatruvált felszerelt üzletében szenzációs olcsó árban árusít.

Bodánszky Irén fogmütermere Levice Széchenyi u. 8 (Masaryk u., zárda mellett) Foghuzás, fogtömés, arany-és platina hidmunkák, Richmond koronák, arany és kautsuk fogcsokor, mozgó fogak fixálása, valamint rendellenes fogak regulatója a legmodernebb metódusok szerint készülnek. — Rendel-betegsegélyzőpénztár és magánalkalmazottak részére is.

Hölgyeim!!! Legutolsó divatú és különös gondal kiválasztott jó *izlésű ruhaszövet, kosztüm és kabátelme különlegességek* nagy választékban már raktárra érkeztek. Legújabb selymekben és bársonyokban szintén óriási a választék. Kötöttárak és selyem harisnyák mélyen leszállított árakon. Tekintse meg kirkatáinkban a legújabb divatudjónagsokat és látogassa meg minden vételkényszer nélküli KOHN MIKSA divatruházatát, ahol a legjobb és legpontosabb kiszolgálásban részesül.

Urak!!! Legújabb ösi és teli ruhaszövetek, télikabát és bundahuzatelmék a legjobb beföldi és valódi angol gyártmányok óriási választékban már raktáron vannak. Előnyös vétel folytán szenzációs olcsó árak. Maradékok félárbán. Győződjön meg minden vételkényszer nélküli KOHN MIKSA divatruházatában, ahol minden bizonyul jól és olcsón vesz. Óvakodjék alkalmi és házalóárusoknál venni, mert silány vagy olcsó minőséget méregdrágán fizet meg!!

A speciálisan bevált gyártási módszer mellett felett „SYENIT”-aszbeszt cementpalák különös érdekűtövést keltettek, mely palák most már fekete és vörös színekben kívül még kék, zöld és barna színekben szállíthatók. Minden egyes palába be van véve a „SYENIT”-védjegy. A „SYENIT”-gyár összes gyártmányainak minőségéért teljes szavatosságot nyújt.

— **Zápis do slovenskej Obcovej učňovskej školy** a do obchodného oddelenia bude sa konať v budove štátnej meštianskej školy v nedeľu dňa 6. septembra a utorko dňa 8. septembra b. r. od 9-12 a od 14-15 hodín Všetci učni a učnice su povinní sa dostaviť, doniesť posledné vvedenie a školský poplatok 20.- na školský rok 1931-32.

Szerkesztői üzenet.

V. I. Komárom. Megérkezett. Üdvözlét!

Gyászkiöszönet nyilvántítások.

Mindazon ismerősök rokonok és jókáróinknak, kik felejtethetlen kisleányunk elhalálása alkalmával részvételükkel fájdmunkát enyhítették és utolsó útjára elkísérni szivesek voltak, ezuton mondunk halás köszönetet. SZABÓ LÁSZLÓ és családja.

Mindazon rokonoknak, jóbarátoknak és ismerősöknek, kik felejtethetlen fiunk, illetve testvérünk elhunya alkalmával részvételükkel fájdmunkát enyhíteni és öt utolsó útjára elkísérni szivesek voltak, ezuton mondunk halás köszönetet.

Ezton fejezzük ki halás köszönetünket Léva és Vidéke Autóvezetőinek, kik felejtethetlen fiunk elhunya alkalmával a temetés rendezése körül fáradoztak és sírjára koszort helyeztek el.

Hálás köszönetet mondunk a Rozenszweig és Majer családnak, kik drága fiunk elhunya alkalmával sírjára koszort küldtek, valamint a verebélyi jóbarátoknak és ismerősöknek, kik részvételükkel mély gyászunkat enyhíteni szivesek voltak. ÜRGE család.

SPORT.

LTE—Galántai S. E. 3.0 (2.0), bíró: Lőwinger Érsekújvár. LTE csapata, ha nem is teljesen, de részben beváltotta azokat a reményeket, melyeket a lévai sportközönség joggal elvart. A mérkőzés ideális futballidőben, szépszámu lelkes közönség előtt folyt le és kiegyelőt sportot hozott. Az első félidő elején mindkét csapat egyformán veszi ki részét a támadásból, a 25-ik és a 37-ik percekben sikerül Kissnek két gólt löni. A második félidőben LTE rövid megszakításokkal állandóan támad, csak csatárai balszerencséjének, valamint a nagyszerűen működő galántai kapusnak köszönhető, hogy Galánta nem távozt el még súlyosabb vereséggel. A félidő gólját a 31-ik percben Tuák lötte. Ezt megelőzőleg Feuermann egy gólját a bíró érthetlennel nem adta meg és Molnár helyzetben 11-sét a galántai kapus kivédte. LTE-ben egészen kiválólyt nyújtott Kovács—Molnár hátvédpar, Palfy középpedezet és a csatársorban Tóth és Kiss. Megfelelt Kopriva iz. Gábrisnak megint nem volt dolga. Tulák csak a második félidőben mutatott valamit, míg Mészáros, Ocsák és Feuermann teljesen formán kívül voltak Galántánál Balog, Stern, Hagedüs, Haidecker II. voltak a legjobbak. A bíró egy-két ítéletétől eltekintve, megfelelő és a mérkőzést a tulerélyes játék miatt két perccel előbb futta le.

Ma a Cérnagvár jön le Lévára bajnoki mérkőzésre. Cérnagvár csapatával az LTE a bajnokiak folyamán a mult évben 5:0 és 2:0 eredményeket ért el s amennyiben kijátssza ezeket formáját, ismét pár gólos győzelmet arathat. Cérnagvár csapatának főerőségei: Siklósi hátvéd, Obuch centerhalf és Kotzka balszélső. Dacára annak, hogy a mult évi bajnokságban a cérnagvári csapat győngyöbben szerepelt, mégsem lebecsülendő ellenfél, mert elég kemény futballt játszik és védelme ügyesen taktikázik. A mérkőzést Förster bíró vezeti. — LTE a következő komplett csapatával áll ki: Gábris—Kovács, Molnár—Mészáros, Palfy, Ocsák—Tóth, Kopriva, Feuermann, Kiss, Tulák. Ezt megelőzőleg LTE 11—Szepesy T. C., Vojtek XI—Proletár TE és Boltkai T. C.—LTE játsszanak az utcai bajnokságért. — LTE 11 felállítás: Dubecz—Mudry—Kovács II., — Hoch, Kiss II., Mészáros II., — Balog, Matulányi, Vizi, Németh, Mészáros III. Tartalék: Svarala és Steiner.

Néhány szó a lévai sportközönséghez és játékosokhoz! — A mai napal megkezdődik a CSAF MLSZ pozsonyi területének 1931/32. évi futball bajnoksága. Mindannyian jól tudjuk, hogy a közelmultban milyen nagy viták előttek meg ezen bajnokság beosztását. — Tudják azt is, hogy az elmúlt évben az LTE csapata a VI-ik, majd az V-ik helyen végzett. Minden bízalmunk a játékosok sport-szeretetében és lelkes küzdeni iudásában van és hisszük, hogy ez párosulva LTE vezetői ségének és Szalay trénernek fáradságtalan és szakszerű munkájával, meg fogja hozni a most kezdődő bajnokságban is az LTE-nek

azt a helyzetét, melyet a nagy áldozatkész-
ség, munka és lelkesedés megérdemel. —
A sportközönség pedig mintegy kötelessé-
gének kell, hogy tartsa, most a változott
gazdasági viszonyok folytán is, minden te-
kintetben támogassa az LTE-t, mert a mér-
kőzések közös veszteségre és haszonra lesz-
nek lejárva. Ezzel szemben meg vagyunk
győződve, hogy a nagyszámú és lelkes lelvi
és környékbeli sportársadalomnak mindenkor
a legnívósabb futball mérkőzésekben lesz
része, ezzel fog ilyekeznii az LTE vezetősége
és csapata az áldozatkészséget megszolgálni.

A „BARS” rádió műsora:

A budapesti műsornál minden hétköznapon

- 9.30 Hírek.
- 9.45 Hangverseny folyt.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzés.
- 12.— Déli harangszó.
- 12.25 Hírek.
- 12.35 Hangverseny folyt.
- 13.— Pontos időjelzés.
- 14.30 Hírek.
- 15.— Piaci árak, árfolyam hírek.
- 16.45 Pontos idő, hírek.
- 22-23 között pontos idő és hírek.

Vasárnap, szeptember 6.

BRATISLAVA. 10.15 Gramofon. 10.30, 11.30 és
17.30 Sétahangy. 19.15 Rádiózenekar. 22.15 Cigizene.
BUDAPEST. 9 Hírek. 10 Ref. istent. 11 Egyh.
zene és szentb. a Várplébánia-templomból. Majd:
Szalonzenekar. 14 Gramofon. 15 A „Rádióélet”
gyermekjátékszórója. 15.30 Földm. előadás. „Az ok-
szerző kukoricatermesztéséről”. 16.15 Balajaiák zenek.
17.15 Honvédszenekar. 18.30 „Kazinczy és Pest” elő-
adás. 19 Magyarí. I. cigizene. 20 Sporteredmények.
20.20 Dalméelőadás a Stúdióból. „Dorothy” 3 felv.
Majd: Kurina S. cigizenekara.

PRAHA. 7 Fűrődzenekar. 8. 0 Michl orgona-
művész. 19.20 Gramofon. 11 Sétahangy. 12.05 Fuvós-
hangy. 13 Gramofon. 18 Német leadás. 19.45 Szokol
trombita-kar. 20.45 Dvorcsák: A keményfejűek c.
operája.

WIEN. 10.20 Kamarakórus hangy. 11.05 Szim-
fonikusok hangy. 15 Gangelberger-zenekar. 17.30
Hangy. 19.40 Dívatos dalok.

Hétfő, szeptember 7.

BRATISLAVA. 14.30 Zene. 17.40 Persl M.:
Aria- és dalestje. 18 Vonósnyegyes.

BUDAPEST. 9.15 Házikvartett hangy. 10.30 A
pápai ref. főiskola 400 éves jubileumi ünnepélye
alkalmából az ünnepi diszközgy. közv. Páparól. 16
Asszonyok tanácsadója. 17 „A japán nagyhatalom
kialakulása” előadás. 17.30 Városi Szinh. zenekar.
18.30 Német nyelv. 19 „Székely népballadák és népdalok.”
20.15 Bura K cigizene. 21.35 A Waldbauer-
Kerpely magy. vonósnyegyes. Majd: Bpesti Koncert
Szalonzenekar.

PRAHA. 14.10 és 17.20 Gramofon. 21 Rádiózene.
WIEN. 11.30 Gramofon. 16 Geiger-zenekar.
20.50 Dalok.

Kedd, szeptember 8.

BRATISLAVA. 17.45 Saskó H. ária- és dalestje.
21 A rádiózenekar. 22.15—23 Cigizene.

BUDAPEST. 9 Hírek. 10 Egyh. zene és szentb.
a Szent István Bazilikából. 11.15 Görögkat. istent.
Majd: Honvédszenekar. 14 Gramofon. 15.30 A tün-
dervász meseorája. 17 A Szent István Bazilika
énekara. 17.45 A Weidinger szalonzenekar. 18.45
„Simonffy K. a népdalköltő” felolv. 19.20 Vidám
est. Utána: Horváth. Gy. cigizenekara.

PRAHA. 14.10 Gramofon. 14.30 Rádiózenekar.
17.20 Gramofon. 18.15 Munkás óra. 19.05 Gramofon.
19.15 Chopin-émlékest. 21 Cserny csellóművésze.
22.15 Gramofon.

WIEN. 11.30 Silving-kvartett. 13.15 Gramofon.
20.10 Kauer: A dunai szellő c. operája.

Szerda, szeptember 9.

BRATISLAVA. 12.30 A rádiózenekar. 17.45 Gramo-
fon. 18.40 Delszán dalest. 21 Keszler K. zongora-
művész.

BUDAPEST. 9.15 Postászenekar. 12.05 Hangy.
15.30 Morse-tanf. 16.15 „Csak szellő” felolv. 17 „A
magyar vizsla” előadás. 17.25 Vörös K. cigizene.
18.30 Olasz nyelv. 19 „Remélhetünk-e jobb világot?”
előadás. 19.30 Klasszikus operatrézf. 21.15 Zongora-
hegedű szonáták. 22.10 Mező F. dr. német-
nyelvű előadása. Utána: Magyarí. I. cigizenekara.

PRAHA. 11.30. 14.10 és 17.10 Gramofon. 10.05
Színjáték. 21.30 Rádiózenekar.

WIEN. 11.30 Gramofon. 12.40 Wolfsthal-zenek.
16 Hangy. 20 Tommaso Alcaide áriaestje.

Csütörtök, szeptember 10.

BRATISLAVA. 14.30 Zene. 17.45 Gramofon. 18.40
Beza fuvaloművész.

BUDAPEST. 9.15 Honvédszenekar. 12.05 Házik-
kvartett hangy. 16 „Ahol a tengeri só születtik” elő-
adás. 17 „Körbe-körbe” előadás. 17.30 Hangy. 18.40
„Gyermekeknek” felolv. 19.15 Angol nyelv. 19.45
Rác B. cigizene. 20.45 Kiss F. előadójestje. 21.45
Ballettrészték. 23 Gramofon.

PRAHA. 11.30. 14.15 és 17.10 Gramofon. 19.05
Milinovskij-fuvszenekar. 20.10 Szimfonikus zene.
22.25 Gramofon.

WIEN. 11.30 Cerdá zenekar. 13.15 Gramofon.
19.40 Wack-zenekar.

Péntek, szeptember 11.

BRATISLAVA. 18 Operadív. 19.30 Brünn. 20.30
Macudzinski zongoraművész.

BUDAPEST. 9.15 Hangy. 12.05 Gramofon. 16
„Pista bácsi” mesél a gyermekeknek. 17 „Algiről
Gilbraltárról” előadás. 17.30 Farkas S. cigizenekara. 20
18.30 Gyorsírás. 19 A Weidinger szalonzenek. 20
„Emlekzés Baross G.-ra, a vasminiszterre.” 20.30
Óperaház zenekar. Majd: Kiss L. cigizenekara.

PRAHA. 11 és 14.10 Gramofon. 14.30 Rádió-
zenekar. 17.10 Gramofon. 20.30 Citerakettős.

WIEN. 11.30 Gramofon. 16 Buchbinder-zenek.
20 Szimfonikus zenekar.

Szombat, szeptember 12.

BRATISLAVA. 12.30 Zene. 14 Gramofon.
BUDAPEST. 9.15 Bpesti Koncert Szalonzenek.
12.05 Sovánka N. cigizene. 16 „A nők tisztelete és
az udvariaság az ókortól napjainkig” előadás. 17
Novellák. 17.30 Honvédszenekar. 18.45 Mit üzen a
rádió? 19.30 Zógon I. előadás. 20 Népszimfő-
adás a Stúdióból. „Náni” 3 felv. Majd: Farkas J.
cigizenekara.

PRAHA. 11.30 Gramofon. 13.05 Bratislava. 14.10
Gramofon. 10.05 A Weinberger-négyes. 19.55 Gollwe
vidám-est.

WIEN. 12.15 Átvitel Londonból. 17.20 Dalok.
18.45 Holzer-zenekar. 21.15 A Krall-jazz.

Gabona árak:

Levice, 1931 augusztus hó 29-án.

Buza	—	100 kgr.	112	—	115 kor
Rozs	—	—	—	—	120
Árpa	—	—	95	—	102
Bab	—	—	100	—	105
Kukurica	—	—	—	—	—

VALUTAÁRFOLYAMOK

Bármegyei Népbank Levice, jelentése

	aug.	szept.
	29-én:	5-én:
100 pengő	—	—
100 osztrák schilling	—	472
1 angol font	—	163
1 amerikai dollár	—	38.50
100 svájci frank	—	655
100 francia frank	—	131.60
100 líra	—	176
100 német márka	—	798
100 dinár	—	59
100 lei	—	20

Ipartársulat a Levicei járás részére.

750—1931. szám.

Meghívó.

A leveicei járási presbitérium V.
RENDES ÉVI KÖZGYÜLÉSÉRE,
amely Leviceén 1931. évi szeptem-
ber hó 20-án délelőtt 9 órakor
fog a Városháza nagytermében meg-
tartatni. Előzően szept. 13-ára volt
kitűzve, de az izr. ünnepekre való
tekinettel 20-ára halasztott.

Amennyiben a közgyűlés az
egybehívás idejére határozatképes
nem lenne, az esetben az alapsz.
18. § a értelmében a közgyűlés egy
órai várakozási idő eltelté után a
megjelent tagok számára való tek-
intet nélkül jogosult a napirendre
tüzött tárgyak felett érdemleges hatá-
ározatot hozni.

TÁRGYSOROZAT:

- 1) Közgyűlés megnyitása és 2 tag kine-
vezése a jegyzőkönyv hitelesítésére.
- 2) Titkári jelentés az ipartársulat 1930.
évi működéséről.
- 3) Az ipartársulat 1930. évi zárszáma-
dása. A számvizsgálóbizottság jelentése és a
felmentvény megadása az eljárárság részére.
- 4) Az ipartársulat 1931. évi költségve-
tése és annak elfogadása.
- 5) Az ipartársulati alapszabályok 1, 2,
3, 7, 11, 15, 23, 35 és 36 §§-ainak módosi-
tása.
6. Az ipartársulatok országos szövetségé-
be delegátusok megválasztása.
- 7) Segédvizsgáló bizottság tagjainak
megválasztása.
- 8) Az iparosok és kereskedők aggkori
és rokkantsági biztosítása.
- 9) Esetleges szabad indítványok.

Tóth Antal sk. Guttman János sk.
titkár. elnök.

Figyelmeztetés! Azon tag, aki a köz-
gyűlés napjait az elmúlt évi tagdíjai hátralekban
van, az ipartárs. alapszabályok 7. §. c. bekezdése
értelmében szavazati joggal nem bír.

Esetleges szabad indítványok a közgyűlés ré-
szére legkésőbb 1931. szept. 10-én déli 12 óráig
beadandók az ipartársulati irodába.

A meghívó egyuttal igazolványul szolgál a
közgyűlésen, tehát azt mindenki hozza magával.

Németnyelvet

tanítók, levelezést és gyorsírást.

Schoeller u'ca 24. 1186

Fajgálambok: parókás és páva-
gálambok előadók Ujtelep, Mikszáth (III.) u. 18.
1187

Palyaudvarsor 6 sz. ház azon-
naleadók. Érdek-
lődni lehet ugyanott 1188

Francia és angol órákat ad MONSIEUR
JOURDAN (Stefanik) Teley
utca 14 szám. 1189

Szlovák, német kisasszonyt keresek
lással foglalkozni tud. Mme JOURDAN
Teley u. 14. 1140

Tanulónak jó házból való fiút azon-
nal felvesztünk KERN
TESTVÉREK fűszer- vas és rádióáruháza. 1141

Egy jókarban levő mély gyermekköcsi
jutányosan eladó. Cim Lachky fiók
1142

Eladó háztelkek SZÜCS ISTVÁNNÁL
Léván, L-dányi út 107. 1143

Kert gondozást vagy házmeesteréget
vállalok lekás fejbén HOPPE
1144 ANTAL kertész Levice.

Butorozott szoba kiadó. Árok u. 21.
1145

Keresek két háromszobás lakást mellék-
helyiségekkel. Cim a kiadóban.
1147

Egy nagy szoba kiadó. Horváth utca 2.
1148

Különbejáratu butorozott szoba
azonnal kiadó.
Laszlo u'ca 8 sz. 1149

Lekvár főzéshez 3 darab rész-
keltar, amely-
ben egyszerre 1 métermázsa lekvár főzhető,
a hozzávaló katalanházzal kikölcsönözhető
Honvéd u. 1 sz. alatt. 1150

Butorozott szoba kiadó, egy hölgy
vagy úr részére. Ugyan-
ott német órákat ad. Cim a kiadóban. 1152

Francia órákat ad Madam Laka-
tos Árok u. 33.
1154

Különbejáratu tres utcai szoba
kiadó Horváth
utca 7 szám. 1155

Zongora tanítást vállal Fabián Gyula.
Ladányi utca 7. 1160

Butor keveset használt fél háló és más
darabok eladók. Cim a kiadóban.
1161

5 szoba és mellékhelyiségekkel álló
egész ház kerttel f. é. október
hó 1-től kiadó. Bővebbet Jókai u. 15 sz. 1163

Vallalok építést és javítási munkákat
jutanysan árák mellett. Kérem
áramról meggyőződni. KACZIÁN ISTVÁN,
okleveles kőműves mester Léve, Zách u. 5.
1163

Kiadó lakás Ujtelep II. utca 19 szám.
1164

Eladó egy ház és egy telek. Komensky
u. 24. Ugyanott egy íróasztal és
Wertheim kassa. 1166

Mai viszonyok szerint mélyen leszállított
áron adom sajátésszitményű buto-
raimait. Teljes hálószobák. CSAKÁNYI Vágó-
hid utca 15 szám. 1169

Kiadó 2 butorozott szoba Ladányi u. 16/b.
Ugyanott gyermek ruha eladó. 1170

Egy tres szoba kiadó. Zúgó utca 17 sz.
1171

Keresek 4—5 szobás
modern lakást nov. 1-re. Cim a kiadóban.
1173

Barsbesén a főútvonalon eladó vagy
kiadó egy ház mely bár-
milyen üzletnek is megfelel Bővebbet NEUMAN
IZIDORNÁL Nyitrai sor 2. 1177

Sarokház üzlettel eladó vagy bérszadó
IV. u. 12. 1178

Kiadó két szoba konyha kamra ugyanott szoba konyha. Bácska utca 6. 1179

Szoba konyha, speiz kiadó. Dobó utca 15. 1181

Bottka utca 11 számú ház eladó. Urbánban egy szülő hajlékkal Cigánytán egy darab szántóföld eladó. Cím Mező utca 7. 1182

Szakszerű cipőjavítást olcsón, jól úri csizma box 200 koro náért készítek VARGHA Teleky-u 16. 1183

Zongorakészítő és hangoló JURANEK IMRE volt fővárosi zeneakademiái szerelő részére zongorák javítására és hangolására előjegyzéseket elfogad a Bars kiadó-hivatala. 12

Háztelek eladása Léván a város legszebb belterületén, a Kákai villasor elején és Behm utca folytatásánál 200 □ öles telkek eladók. Bővebbet BORCSÁNYI BELÁNÁL. 849

Két diákot elfogadnék teljes ellátással 300 Kc havi fizetés Ugyanott egy jó kézi mángorló jutányos áron eladó. Kákai ut 84. 902

Jancsó Kálmán deméni gazdaságában diószegi vetőmag buza eladó kicsinyben és nagyban. 1129

Lakóház gazdasági mellékhelyiségekkel, nagy gyümölcsösessel több évre kiadó. A gazdasági épületek esetleg külön is bérberevehető. Bővebbet DÓKA SÁNDOR ref. tanító Léván. 1114

Zseliz közelében két egymás mellett fekvő község határában három tagban összesen 76 magyar hold I.a minőségű televény föld jutányosan eladó. Érdeklődők forduljanak Dr. KMOŠKÓ BELA lévai ügyvédhez. 1112

Ház a város központjában jutányos áron eladó. Cím a kiadóban. 1072

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy imádott férj, testvér, apa és nagyapa

HOLZMANN BÓDOG úr kereskedő

augusztus 31-én életének 67-ik és házasságának 35-ik évében Budapesten hirtelen elhunyt, ahol f. hó 2-án örök nyugalomra helyezték.

Holzmann Bódogné szül. **Friedler Teréz** özvegye. **Fabrieki Hugóné** szül. **Holzmann Aranka** és **Holzmann Miklós** gyermekei. **Holzmann Fülöp**, **Gyula** és **Berta** férj **Goldner Adolfné** testvérei **Fabrieki Hugó** veje. **Fabrieki Imre** és **Gabi** unokái.

Mayfarth-féle

víznyomású prés, villanymotor hajtásra, 10—12 Hl. préstartalommal, komplett szivattyúval ellátva, azonnal üzemképes, — ugyszintén borshordók jutányosan ELADÓK. Ellenértékkel bört is átveszünk. Első trenčini borovicska és likörgyár r. t., TRENČIN.

Diszfák,

diszbokrok, gyümölcsfák nagy mennyiségben sárgabarackfajták elsőrendű minőségben jutányosan kaphatók
A KÖZISMERT

Voderady-Vedrőd

uradalmi kertészetében.
Posta Voderady Župa Bratislava
Árjegyzék ingyen kívánatra.

KINO—APOLLO—MOZI

Vasárnap szept. 6-án d. u. 4 órakor

Népelőadás!

1.10, 2.10, 3.10 bélepti díj.

A folyam kalóza

Szenzációs dráma 7 felvonásban.

este 6 és 1/2 órakor

HANGOS SZINES FILM!

Vörös gavallér

Egy fiatal rézbőrű harca a tradíció és civilizációért

Dráma 9 felvonásban

Főszerepben: R. DIX, GLADIS KEMENT

Kedden, szept. 8-án este 1/2 órakor

SLÁGER CIRKUSZ FILM!

A szemfényvesztő

Dráma 7 felvonásban

Főszerepben: NAGY KATÓ.

Szerdán, szept. 9-én este 1/2 órakor

Csüürtökön szept. 10-én este 1/2 óra

SENZÁCIÓS HÁBORUS FILM!

A titokzatos hetes

Dráma 6 felvonásban.

Főszerepben: GEORGE O'BRIEN.

BAROSKA J. LEVICE, Kálnai utca 3. sz. Telefon 130.

Az összes gyártmány, kerékpárok és alkatrészek, NSU motorkerékpár képviselő.

Gramofonok, lemezek legújabb felvételek!

Csak neki köszönhetem a szép kelengyét. Kérjen prospektust.

Legjobb bel- és külföldi töltények, vadászfegyverek és vadászati cikkek Lőpor és robbantószer. Áruda!

Előnyös fizetési feltételek!

ÉRTESETÉS.

Tisztelettel értesítem a n. é közönséget, hogy a f. hó folyamán meginduló „Léva és Vidéke Földműves Tejszövetkezet” tejuzemének városi elárusítását átvettem. Állandóan raktáron lesznek: teavaj, kávé és habtejszín, édes és savanyú tejföl, turó sovány tej és író. Házhoz szállítok állandó vevőknek kiváló minőségű többszörösen tisztított és paszteorizált tejet melyre előjegyzéseket már most elfogadok.

A n. é közönség szives pártfogását kérve kiváló tisztelettel

GRAPKA MIHÁLY

Bástya u 6 (Zöldség piac)

Van szerencsém a mélyen tisztelt hölgyközönség becses tudomására adni, hogy

MALOMTÉR 1. SZÁM ALATT
(Munk-ia) a mai kor minden követelményének megfelelő

HASKÖTŐ, FÜZŐ, MELL-TARTÓ és FEHÉRNEMŰ

SZALONT
LÉTESITETTEM.

Kérem nagybecsű pártfogásukat

Róth Béláné.

Kiárusítás!

Évtizedek óta fennálló üzletemet feloszlatom és ezért f. évi okt. hó 1-ig kiárusítom. Kiváló minőségű

FÉRFI-, NŐI- és GYERMEK

cipők

mélyen leszállított áron kaphatók.

őrn. **KOVÁCS SÁNDORNÉ**
cipőkereskedés. (Városháza).

BELVÁROS

legforgalmasabb utcájában 2 esetleg 3 udvari szoba (emeleten) bérbeadó. Bővebbet NYITRAI és TÁRSA könyvkereskedésében.

KINO ORIENT MOZI

Vasárnap, szept. 6-án d. u. fél 3 és 4 óra
Nagy népelőadás

FEKETE MUSTANG

Kalandor film (Az ördögi ló). Fősz.:
REX a csodáló.

Helyárak: 1:10 2:10 3:10 Kč

Vasárnap, szept. 6-án este 6 és 7/9 óra
Hétfőn, szept. 7-én este 7/9 óra
Kedden, szept. 8-án este 6 és 7/9 óra

Német verzió!

Minden idők leghirebb, legszebb, Richard Voss világhírű regénye nyomán készült pompás énekű, beszélő és zenélő hangos nagy-filmje!

2 EMBER (Fehér barát)

Magyar alcímek! Főszerepekben: Gustav Fröhlich, Charlotte Susa.

Kedden, szept. 8-án d. u. fél 3 és 4 óra
Nagy népelőadás.

VASUTVONAL

Nagy érdekesítő dráma. Főszerepben:
Carmen Cartellieri

Csütörtökön, szept. 10-én este 7/9 óra

Győz az igazság

című szenzációs filmben Ken Maynard és Tarzan a csoda ló.

ÁRLESZÁLLÍTÁS!

Tekintve a rossz gazdasági viszonyokat, a világhírű

MEINL CÉG egy kiváló jó és rendkívül olcsó minőségű **PÖRKÖLT KÁVÉ** keveréket hozott forgalomba.

EGY KILOGRAM ÁRA Kč. 28.—

Kitünő zamat!

Kisérlelje meg!

Ajánlunk elsőrendű:

Meinl pótkávé,

Meinl csokoládét,

Meinl kakaot,

Meinl bonbont,

Meinl szardiniát,

Meinl mustárt,

Meinl rumot,

Meinl teákat, stb.

Allandóan frissen kapható a **MEINL r. t.** lerakatnál:

KERTÉSZ LAJOS cégnél, **LEVICE.**

Árleszállítás!

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű hölgy közönséget, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyokra való tekintettel

árainkat

t. hó 1-től kezdve következőképen szállítottuk le.

Ondolálás, fejmosás, manikűr és hajvágás

á 4 Kč

Bérletjegy **35** „

Ezen megállapodásunk főcélja az, hogy ezáltal a mélyen tisztelt hölgy közönség minél gyakoribb látogatását továbbra is fenntarthatassuk.

A nagyrabecsült közönség szives szolgálataikba ajánljuk magunkat továbbra is

Kiváló tisztelettel

Jachtvirt Károly, **Grünhut-Kohn Rózsi,**
Bartos Béla, **Molnár Béla.**

hölgy fodrász üzlettulajdonosok.

IRODAI IRÓGÉPEK nagy választékban kaphatók
NYITRAI és TÁRSANÁL, Léván.

OROSZKAI

KÁVÉ és TEA KÜLÖNLEGESSÉGEK!

liszt árak lépést tartanak a mostani olcsó gabona árakkal.

Ezen lisztek kaphatók:

LACHY ELEK cégnél, **Levice**.

VYHLÁSKA.

Císlo 4539—31. szám.

HIRDETMEŇY.

Pozemnoknizné vložky **obce LOK** v smysle zák. čl. XXIX. 1886., XXXVIII. 1889. a XVI. 1891. byvše vyhotovené a verejností odovzdané, vyhlasuje sa toto s tou vyzvou:

1.) aby všetci tí, ktorí môžu preukázať neplatnosť vpysov, učiněných na základe §§-ov 15. a 17. zák. čl. XXIX. 1886. v to počítajúc aj doplnky týchto paragrafov, obsažené v §§-och 5. a 6. zák. čl. XXXVIII. 1889. a v bode a §-u 15. zák. čl. XVI. 1891. taktiež na základe §-u 7. zák. čl. XXXVIII. 1889. a na základe bodu 3. §-u 15. zák. čl. XVI. 1891. z toho dôvodu svoju žalobu o výmaz tí však ktorí si žiadajú napadnúť to, že niektorá položka bremien na základe §-u 22. zák. čl. XXIX. 1886. resp. na základe §-u 15. zák. čl. XXXVIII. 1889. nebola prenesená, z toho dôvodu svoju žalobu za šesť mesiacov totiž do **dňa 10. marca 1932.** inkluzívne u okresného súdu podali, lebo žaloba o výmaz, podaná po uplynutí tejto nepredlžiteľnej prepadnej (preklusívnej) lehoty, ne môže byť na újma tretej osobe, ktorá si medzi časom pozemnoknizné práva nadobudla.

2.) aby všetci tí, ktorí v prípadoch §§-ov 16. a 18. zák. čl. XXIX. 1886. v to počítajúc aj doplnky poslednej spomenutého paragrafu, obsažené v §§-och 5. a 6. zák. čl. XXXVIII. 1889. žiadajú si použiť odporu proti vpisu vlastnického práva skutočného držiteľa, svoj písomný odpor za šesť mesiacov totiž do **dňa 10. marca 1932.** inkluzívne podali u okr. súdu, lebo uplynutí tejto nepredlžiteľnej prepadnej (preklusívnej) lehoty ich odpor nebude viac do odľadu vzatý.

3.) aby všetci tí, ktorí mimo prípadov opisanych v dobe 1. a 2. domnievajú sa, že ich pozemnoknizné práva prv nadobudnuté obsahom vložiek v akomkoľvek smere boli naštربة medzi nich počítajúc aj tých ktorí vpsu pomeru vlastnického práva, vykonaný na základe §-u 16. zák. čl. XXXVIII. 1889., považujú za taky, ktorý je im na újmu, — svoju žiadosť, obsahujúcu po tejto stránke reklamáciu u okresného súdu za šesť mesiacov, totiž do **dňa 10. marca 1932.** inkluzívne podali, ponač po uplynutí tejto nepredlžiteľnej prepadnej (preklusívnej) lehoty obsah vložiek budú môcť napadnúť len riadnym poradom práva a bez újmy práv osôb tretích nadobudnuvších si medzi časom knižovné práva.

Zároveň upozorňujú sa tie strany, ktoré odovzdaly na zakladanie vložiek vyslanej komisii povodné listiny, že nakoľko k nim pripojily aj običajné spisy, alebo takéto dodatočne predložila, pôvodiny (originále) môžu si odobrať u okresného súdu v pozkn. oddelení.

V Leviciach, dňa 29. augusta 1931.

súdny rada.

LOK községnek telekkönyvi betétek az 1886: XXIX, az 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t.-cikk értelmében elkészítettvén és a nyilvánosságnak átadván, ez azzal a felszólítással tétetik közzé,

1. hogy mindazok, kik az 1886: XXIX. t.-c. 15. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889: XXXVIII. t.-cikk 5. és 6. §-aiban és az 1891: XVI. t.-c. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889: XXXVIII. t.-c. 7. §-a és az 1891: XVI. t. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési kereseteket, azok pedig akik valamely teherterhelésként az 1886: XXIX. t.-c. 22. §-a illetve az 1889: XXXVIII. t.-cikk 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az **1932. március 10.** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtásuk be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886: XXIX. t.-cikk 16. és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889: XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellenmondásukat hat hónap alatt, vagyis az **1932. március 10.** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyújtásuk, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellenmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármily irányban sértve vélik, — ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889: XXXVIII. t.-c. 16-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis az **1932. március 10.** napjáig bezárólag nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után a betétek tartalma csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adták át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

V Leviciach, dňa 29. augusta 1931.

olvashatatlan aláírás
súdny rada.

Uj divatáru üzlet Léván!

Ujonnan átalakított üzletemben sikerült előnyös vétel folytán a legújabb divatu cikkeket

szenzációs olcsó árban

a nagyérdemű közönség rendelkezésére bocsájtani. Vételkényszer nélkül mindenki meggyőződhetik a feltűnő olcsó árról.

Teljes tisztelettel:

Rónai Gyula

(„Salvátor“ gyógyszertár mellett.)

„Állandó raktár Levice és környéke részére Szauer Izidor és Mór fakereskedő és építkezési vállalat cégnél Levice.“ „Állandó raktár Zlaté-Morave és környéke részére Munk Hermann fakereskedő cégnél Zlate-Moravce.“ „Állandó raktár Vráble és környéke részére Fried Miksa fakereskedő cégnél Vráble.“

Építőtelkek

a vásártérrel szemben, az Ujmajor mellett fekvő, Schoeller és társa cég tulajdonát képező területen eladó

Felvilágosítást ad:

Dr. Simek István ügyvéd
Levice.

MILUS J.

ruhafestő, vegytisztító
LEVICE, Szepesy u. 16

Fest, tisztít

mindennemű őszi téli ruhákat, szakszerűen függönyöket, stb. Plissirozás minden kivitelben!

Gyors kiszolgálás!

Gallér tisztítás!

Mérsékelt árak!

Értesítés!

Tisztelettel tudatom a nagyra-becsült közönséggel, hogy Le-
vicén-Léván Kálnal utca 26 sz. alatt

hentes és mészáros

üzletet nyitottam amelyben naponta friss husok és felvágottak kaphatók.

Naponta friss vágás.

Figyelmes kiszolgálás.

Szíves pártfogását kérve a nagyérdemű közönségnek.

Kiváló tisztelettel

L. HLÓSKA
hentes és mészáros.

Nagy ingvásár!

Férfi ingek legfinomabb poplin minőségben 2 gallérral azelőtt Kč 65—75

Most egységára: Kč **45**

Legujabb kötött áru ujdonságok megérkeztek.

BERNÁT LINK Levice.

Kevés kiadással

Sok örömet

Kellemes szórakozást

Teljes megelégedést

Boldogabb életet

varázsol lakásába a modern világhírű

TELEFUNKEN RADIO!

a legjobb Arcophon koncert hangszórókkal.

Sokféle kivitelben és **ujjonnan leszállított** árakon nagy választék telepes, valamint egyenáramu és váltóáramu hálózati készülékekben a legelőnyösebb részletfizetési feltételek mellett!

Csak 33 fillér naponta

a radiokonzert saját otthonában

a Telefunken 33 készülékkel.

Keresse fel vételkötelezettség nélkül még ma

RADIO CENTRAL KERN TESTVÉREK

1881—1931.

áruházát Léván

TELEFON 14.

Szépirodalmi ujdonságok nagy választékban kaphatók:
NYITRAI és TÁRSÁNÁL LÉVÁN.